

Dosarul nr. 2rac-35/23
2-12111988-01-3ra-07022023

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: G. Manoli
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: A. Malîi, V. Sîrbu, A. Braga

D E C I Z I E

17 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând în ședință publică recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele Societății cu Răspundere Limitată „Enif Also”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mobiport Lux” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 15 iulie 2010, SRL „Mobiport Lux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a invocat că la 20 august 2009, 22 septembrie 2009, 25 septembrie 2009 și 19 octombrie 2009, între SRL „Mobiport Lux” în calitate de antreprenor și SRL „Enif-Also” calitate de beneficiar, au fost încheiate contractele de antrepriză nr. 20/8, 48, 10 și 19/10.

Potrivit contractelor menționate, antreprenorul s-a obligat să execute lucrări de confecționare și instalare a construcțiilor din PVC, lucrări de confecționare montare a scurgerilor, pervazurilor la exteriorul ferestrelor termoizolante, lucrări de izolare termică a pereților cu polistiren expandat și lucrări de confecționare și montare a sistemii de încălzire la obiectivului beneficiarului situat în mun. Chișinău, str. Poștei, 53/1. Valoarea totală a lucrărilor a fost estimată de comun acord în sumă de 3 330 150 de lei.

Conform prevederilor pct. 3.1 lit. b) din contractele de antrepriză nr. 10, 19/10 și 48, beneficiarul urma să efectueze plata cu o zi înainte de finalizarea lucrărilor și semnarea actului de recepție.

Iar, potrivit pct. 4.3.2 al contractului de antrepriză nr. 20/8, beneficiarul urma să achite integral valoarea lucrărilor executate de către antreprenor, în decurs de 90 de zile după semnarea actului de recepție.

A relatat că SRL „Mobiport Lux” a executat lucrările prevăzute în contracte, însă beneficiarul nu le-a achitat integral. Totodată, din motive neîntemeiate beneficiarul a refuzat să recepționeze o parte din lucrări, fiind astfel refuzată semnarea unor acte de recepție și primirea facturilor fiscale.

La finele lunii aprilie 2010, beneficiarul SRL „Enif-Also” a recepționat integral lucrările executate și a semnat toate facturile fiscale. Faptul executării integrale a lucrărilor de către antreprenor este confirmat prin actele de recepție corespunzătoare. Cu toate acestea, beneficiarul nu a achitat integral costul lucrărilor executate, iar datoria constituie 2 670 150 de lei.

Reprezentantul SRL „Mobiport Lux” a invocat că prin refuzul de a achita costul lucrărilor efectuate, beneficiarul a încălcat pct. 3.1 lit. b) din contractele de antrepriză nr. 10, 19/10 și 48, pct. 4.3.2 din contractul de antrepriză nr. 20/8, precum și prevederile art. 512, 513, 514, 572, 946 și 966 din Codul civil (în redacția în vigoare până la republicare).

Cu toate acestea, a încercat să soluționeze situația dată pe cale amiabilă contactând telefonic reprezentanții și conducătorul beneficiarului, inclusiv a expediat la 10 aprilie 2010 și 02 iunie 2010 somații cu privire la onorarea obligațiilor asumate, care au fost recepționate la 3-4 iunie 2010. Însă, toate încercările au eșuat, chiar și dacă beneficiarul a promis achitarea datoriei în termen restrâns.

În pofida faptului că beneficiarul a refuzat să achite benevol datoria, antreprenorul consideră că de la acesta urmează să fie încasată, înafara datoriei, penalitatea contractuală în mărime de 599 427 de lei, dobânda de întârziere în cuantum de 3 494 694,40 de lei, cu titlu de prejudiciu material suma de 1 672 350 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei și taxa de stat în mărime de 50 000 lei.

Pe parcursul examinării cauzei, reprezentantul companiei reclamante a concretizat de mai multe ori pretențiile, iar în final a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” a datoriei de bază în sumă de 2 470 149,68 de lei, penalitatea în mărime de 444 626,76 de lei, dobânda de întârziere în cuantum de 3 566 899,43 de lei, prejudiciul în mărime de 1 106 699,42 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei și taxa de stat în mărime de 50 000 lei.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de SRL „Mobiport Lux”.

S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 1 831 439,78 de lei, cu titlu de datorie rămasă neachitată.

S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 329 659,16 de lei, cu titlu de penalitate contractuală, calculată în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de neachitare a sumei datorate, dar nu mai mult de 180 de zile.

S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” taxa de stat în mărime de 50 000 lei, achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată.

S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 10 000 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistența juridică.

S-a respins cerința din cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” a 3 566 899,43 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, calculată până în ziua pronunțării hotărârii judecătorești, ca fiind neîntemeiată.

S-a respins cerința din cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” a sumei de 638 710 lei, indicată în factura KX 5248805 din 11 mai 2010, ca fiind neîntemeiată.

S-a respins cerința din cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 1 106 699,42 de lei, cu titlu de prejudiciu, ca fiind neîntemeiată.

La 31 octombrie 2019, SRL Mobiport Lux a contestat cu apel hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 02 decembrie 2019, SRL „Enif Also” a declarat apel împotriva hotărârii din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de SRL „Enif-Also”, ca fiind depus în afara termenului legal.

Prin decizia din 12 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul SRL „Enif-Also” și s-a menținut încheierea din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 30 iunie 2020, SRL „Enif-Also” a depus apel incident împotriva hotărârii din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „Mobiport Lux” și apelul incident declarat de SRL „Enif-Also” și s-a menținut hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 14 aprilie 2022, avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also” a declarat recurs împotriva deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 10 mai 2022, avocatul Ion Arhiliuc în interesele SRL „Mobiport Lux” a declarat recurs împotriva deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 21 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile declarate de avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also” și de avocatul Ion Arhiliuc în interesele SRL „Mobiport Lux”, s-a casat integral decizia din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 10 noiembrie 2022, avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also”, a depus cerere prin care a solicitat dispunerea efectuării unei expertize tehnice de către un expert autorizat din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, în scopul constatării aspectelor stării de fapt a construcției din str. Poștei 53/1, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea avocatului Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also” cu privire la dispunerea efectuării unei expertize tehnice.

Prin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SRL „Mobiport Lux”, prin intermediul reprezentanților.

S-a casat parțial hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea în care cerințele SRL „Mobiport Lux” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, au fost respinse și, în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care:

S-a încasat de la SRL „Enif Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 2 639 531,22 de lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 12 iunie 2010 – 01 decembrie 2018.

S-a încasat de la SRL „Enif Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 37 500 – taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

În rest, hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

S-a respins ca fiind neîntemeiat apelul incident declarat de avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif Also”.

La 13 ianuarie 2023, avocatul Nicolae Leșan, în interesele SRL „Enif-Also”, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, casarea încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel.

În motivarea recursului, a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de casare, în temeiul art. 432 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură civilă.

În context, a invocat că la etapa rejudecării în apel au fost ignorate constatările și concluziile deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, fapt prin care a fost încălcat dreptul SRL „Enif-Also” la un proces echitabil.

În această privință, a susținut că potrivit Raportului tehnico-științific din 07 februarie 2011, efectuat de Centrul de Expertize Independente CEXIN, despre constatarea calității lucrărilor executate de SRL „Mobiport Lux”, la obiectul din str. Poștei, 53/1, mun. Chișinău, precum și despre constatarea costului lucrărilor de reparație/restaurare, remedierea viciilor și abaterilor la obiect, apărute ca rezultat al executării necalitative a lucrărilor, calitatea lucrărilor de construcție executate de SRL „Mobiport Lux”, nu corespund cerințelor contractului și documentelor normative în vigoare, nu au fost executate și/sau nu au fost finalizate lucrările de instalare a geamurilor și ușilor din PVS, fie aceste lucrări necesită remediere și reexecutare.

Instanța de apel, rejudecând cauza deși a constatat executarea lucrărilor de către SRL „Mobiport Lux” potrivit contractelor de antrepriză, a omis să se pronunțe motivat cu privire la datele Raportului tehnico-științific din 07 februarie 2011, ceea ce determină netemeinicia concluziei privind încasarea datoriei, având în vedere și faptul că SRL „AKdemir” a executat lucrările de reparație/restaurare, remediere a viciilor și abaterilor la obiect, apărute ca rezultat al executării necalitative a lucrărilor în blocul locativ din mun. Chișinău, str. Poștei, 53/1.

Consideră că decizia instanței de apel este în contradicție cu decizia instanței de recurs din 22 septembrie 2022 deoarece nu au fost analizate/apreciate datele Raportului, ceea ce determină anume neexecutarea deciziei instanței ierarhic superioare, inclusiv și în partea - neexaminării intervenirii în proces a SRL „AKdemir”, în calitate de intervenient accesoriu.

A invocat că instanța de apel, s-a limitat numai la examinarea temeiniciei pretenției SRL „Mobiport Lux”, despre încasarea din contul SRL „Enif-Also” a dobânzii de întârziere pretinse, fără însă a ține cont și de constatările/concluziile date potrivit deciziei instanței de recurs din 22 septembrie 2022 și fără analiza/aprecierea datelor Raportului tehnico-științific din 07 februarie 2011, alăturat, și drepturilor și intereselor SRL „AKdemir”.

Totodată, a invocat că soluția instanței de apel este lipsită și de motivarea necesară referitor la respingerea apelului incident declarat de SRL „Enif-Also”, deși în conformitate cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă - legalitatea și temeinicia hotărârii presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz, în coroborare cu cadrul legal aplicabil spețe și, în ordinea prevederilor art. 6 § 1 din Convenție, se atestă că instanțele de judecată, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. Anume și noțiunea de proces echitabil, impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Instanța de apel însă a considerat ca fiind suficient de a constatata netemeinicia apelului incident declarat de SRL „Enif-Also”, potrivit unor concluzii formaliste și lipsite de analiză obiectivă și exhaustivă a argumentelor SRL „Enif-Also”.

Astfel, consideră că în partea ce ține de respingerea apelului incident, decizia instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a și ajuns, iar instanța de recurs potrivit prezentului, este chemată să exercite controlul judiciar ierarhic superior în privința deciziei contestate/criticate și să verifice temeinicia și legalitatea lor.

Analiza pe care judecătorul o face în legătura cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere - această dispoziție legală a fost adoptată anume în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor ierarhic superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia deciziei integrale a fost notificată părților, inclusiv avocatului Nicolae Leșan, în mod electronic, la 11 ianuarie 2023

(f.d.93, Vol. VIII). Iar, cererea de recurs a fost depusă de avocatul Nicolae Leșan, în interesele SRL „Enif-Also”, la 13 ianuarie 2023, în termen.

La 13 martie 2023, reprezentantul intimatului SRL „Mobiport Lux”, avocatul Ion Arhiliuc, a depus referință la recursul declarat, solicitând declararea acestuia drept inadmisibil în temeiul art. 433 alin. (1) lit. c) sau în temeiul art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 20 martie 2023, avocatul Ion Arhiliuc în interesele SRL „Mobiport Lux”, a depus completări la referință.

Prin încheierea din 16 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also”, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

În speță, pentru elucidarea problemelor invocate în recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif Also” împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Completul al Curții Supreme de Justiție a considerat oportun invitarea participanților la proces în ședința de judecată publică, cu citarea acestora la Curtea Supremă de Justiție.

La 26 ianuarie 2024, avocatul Ilie Gîlcă în interesele SRL „Mobiport Lux”, a depus cerere prin care a solicitat încetarea procedurii în recurs, la recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif Also” împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 445¹ din Codul de procedură civilă.

Ședința de judecată cu privire la examinarea recursului declarat a fost fixată pentru data de 21 martie 2024.

La ședința de judecată din 21 martie 2024 s-a prezentat reprezentantul SRL „Enif Also”, avocatul Nicolae Leșan și reprezentantul SRL „Mobiport Lux”, Ion Arhiliuc.

Completul de judecată a stabilit ședința de pronunțare a deciziei pe cauza dată pentru data de 24 aprilie 2024.

Inițial, referitor la cererea avocatului Ilie Gîlcă în interesele SRL „Mobiport Lux”, prin care a solicitat încetarea procedurii în recurs, în temeiul art. 445¹ din Codul de procedură civilă, Completul de judecată reține că argumentele invocate în cererea menționată, au fost analizate anterior prin decizia din 21 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, instanța de recurs constatând că avocatul Nicolae Leșan, a fost împuternicit de administratorii SRL „Enif Also” în baza mandatului seria MA nr.1357748 din 24 iulie 2019.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și referințe, audiind opinia reprezentanților SRL „Mobiport Lux” și SRL „Enif Also” în cadrul ședinței de judecată publice din 21 martie 2024, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat, cu menținerea deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă în redacția de până la 01 septembrie 2023, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecării.

Astfel, circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele.

La 20 august 2009, 22 septembrie 2009, 19 octombrie 2009 și 25 septembrie 2009, între SRL „Mobiport Lux” (antreprenor) și SRL „Enif-Also” (beneficiar), au fost încheiate contractele de antrepriză nr. 20/8, nr. 48, nr. 19/10 și nr. 10.

În corespundere cu contractele menționate, antreprenorul s-a obligat să execute lucrări de confecționare montare a scurgerilor, pervazurilor la exteriorul ferestrelor termoizolate, lucrări de confecționare și montare a sistemii de încălzire autonomă, lucrări de izolare termică a pereților cu polistiren expandat la obiectivul beneficiarului situat pe adresa mun. Chișinău, str. Poștei, 53/1. Valoarea totală a lucrărilor fiind estimată de comun acord în sumă de 3 330 150 de lei.

Invocând neexecutarea obligațiilor contractuale asumate de compania reclamantă SRL „Mobiport Lux” SRL a depus prezenta cerere de chemare în judecată concretizată împotriva datoriei SRL „Enif-Also” prin care a solicitat: încasarea de la SRL „Enif-Also” a datoriei de bază în sumă de 2 470 149,68 de lei, penalitatea în mărime de 444 626,76 de lei, dobânda de întârziere în cuantum de 3 566 899,43 de lei, prejudiciul în mărime de 1 106 699,42 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei și taxa de stat în mărime de 50 000 lei.

Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a admis parțial acțiunea depusă de SRL „Mobiport Lux”. A încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 1 831 439,78 de lei, cu titlu de datorie rămasă neachitată, suma de 329 659,16 de lei, cu titlu de penalitate contractuală, calculată în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de neachitare a sumei datorate, dar nu mai mult de 180 de zile, taxa de stat în mărime de 50 000 lei, achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată, 10 000 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistența juridică. A respins cerința prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” a sumei de 3 566 899,43 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, calculată până în ziua pronunțării hotărârii judecătorești, a sumei de 638 710 lei, indicată în factura KX 5248805 din 11 mai 2010 și a sumei de 1 106 699,42 de lei cu titlu de prejudiciu, ca fiind neîntemeiate.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a constatat că potrivit facturilor fiscale seria nr. SU2622989 din 18 septembrie 2009, seria nr. KX4848900 din 30 aprilie 2010 și actul de primire-predare din aceeași dată, factura fiscală seria nr. SU3527654 din 04 mai 2010 și actul de recepție a lucrărilor executate, factura fiscală seria nr. KX5248804 din 10 mai 2010 și actul de predare primire din aceeași dată, factura fiscală seria nr. KX4848869 din 13 aprilie 2010 și actul de predare primire din aceeași dată, factura fiscală seria nr. KX2212446 din 02 martie 2010 și actul de primire predare din aceeași dată, factura fiscală seria nr. KX2212441 din 18 februarie 2010 și actul de primire predare din aceeași dată,

factura fiscală seria nr. KX2212422 din 14 decembrie 2009 și actul de executare a lucrărilor din aceeași dată, factura fiscală seria nr. KX2212170 din 12 octombrie 2009 și actul de executare a lucrărilor din aceeași data, factura fiscală seria nr. KX2212099 din 01 octombrie 2009 și actul de executare a lucrărilor din aceeași dată, SRL „Mobiport Lux” a executat lucrările, iar SRL „Enif-Also” le-a recepționat, fapt confirmat prin aplicarea semnăturii și a ștampilei (f.d.36, 38-58, vol. VI).

Iar, potrivit actului de verificare, la data de 27 septembrie 2011, datoria SRL „Enif-Also” față de SRL „Mobiport Lux” SRL, constituia suma de 1 831 439,78 de lei (f.d.188, vol. II).

Astfel, referitor la pretenția de bază privind încasarea datoriei, prima instanță a conchis că, compania pârâtă nu și-a asumat obligațiile de achitare a costului lucrărilor, deși acestea au fost efectuate de către SRL „Mobiport Lux” și recepționate de către reprezentanții SRL „Enif-Also”, fapt confirmat prin semnarea actelor de predare primire a lucrărilor în sumă totală de 1 831 439,78 de lei.

Totodată, instanța a respins cerința prin care s-a solicitat de a încasa sumei de 638 710 lei în baza facturii seria nr. KX5248805 din 11 mai 2010, în acest sens constatând că obligațiile nu au fost executate în conformitate cu prevederile contractuale, fiind executate necorespunzător. A reținut că la materialele cauzei nu a fost anexat nici un act de primire-predare a lucrărilor indicate în factura fiscală seria nr. KX5248805 din 11 mai 2010 în sumă de 638 710 lei, fapt care demonstrează că aceste lucrări nu au fost recepționate de către un reprezentant a SRL „Enif-Also”.

În același context, a menționat că pe factura fiscală seria KX5248805 din 11 mai 2010, în sumă de 638 710 lei, este aplicată doar ștampila SRL „Mobiport Lux”.

Referitor la pretenția privind încasarea penalității în mărime de 444 626,76 de lei, instanța de judecată a menționat că aceasta este disproporționat de mare și, în corespundere cu prevederile art. 630 din Codul civil (în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018, MO nr. 467-479), a conchis asupra necesității încasării sumei de 329 659,16 lei, calculată în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de neachitare a sumei datorate, dar nu mai mult de 180 zile.

Privitor la capătul de acțiune prin care s-a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în conformitate cu prevederile art. 619 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018), instanța de fond a motivat că, compania reclamantă a omis că la data de 01 martie 2019, au intrat în vigoare prevederile art. 942 din Codul civil, iar potrivit alin. (4) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. Astfel, pentru perioada 01 martie 2019 – până la pronunțarea hotărârii judecătorești, reprezentanții SRL „Mobiport Lux”, urmau să calculeze rata dobânzii de întârziere după formula (rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri), dar să țină cont de prevederile art. 942 alin. (4) din Codul civil și să ceară (solicite), fie dobânda de întârziere, fie penalitatea pentru întârziere. În lipsa unei solicitări de a încasa fie dobânda de întârziere și/sau

penalitatea pentru întârziere, instanța a conchis că doar una din cele două plăți pretinse pot fi încasate.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului în mărime de 1 106 699,42 de lei, a concluzionat că și aceasta este neîntemeiată, or, simpla referire la diferența de curs stabilit de BNM pentru un Dolar SUA nu poate fi apreciată ca fiind prejudiciu suportat sau pe care urmează să îl suporte.

Pretențiile de compensare a cheltuielilor judiciare solicitate de compania reclamantă, au fost admise de prima instanță în temeiul art. 94 alin. (1) art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Fiind investită cu judecarea apelului, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 01 decembrie 2022, a admis apelul declarat de SRL „Mobiport Lux”, prin intermediul reprezentanților, a casat parțial hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea în care cerințele SRL „Mobiport Lux” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, au fost respinse și în această parte a pronunțat o hotărâre nouă, prin care: s-a încasat de la SRL „Enif Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 2 639 531,22 de lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 12 iunie 2010 – 01 decembrie 2018, s-a încasat de la SRL „Enif Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 37 500 – taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel. În rest, hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut. S-a respins ca fiind neîntemeiat apelul incident declarat de avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif Also”.

În motivarea deciziei, instanța de apel a reiterat accepțiunea primei instanțe în partea ce vizează soluția acesteia referitoare la pretenția privind încasarea datoriei în sumă de 1 831 439, 78 de lei în temeiul contractelor de antrepriză din 20 august 2009, 22 septembrie 2009, 19 octombrie 2009 și 25 septembrie 2009, concluzionând că este corectă și întemeiată.

La fel, a fost apreciată ca fiind corectă și soluția instanței de fond privind respingerea pretenției de încasare a sumei 638 710 lei cu titlu de datorie, or, în corespundere cu art.946 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), lucrările executate de către antreprenor urmează a fi recepționate de către client, adică, o cerință suplimentară ar fi prezența unui act ce ar dovedi recepționarea lucrărilor, pe când la caz, un asemenea act instanței de judecată nu a fost prezentat. Factura fiscală seria nr. KX5248805 din 11 mai 2010 pentru suma de 638 710 lei fiind semnată doar de către compania reclamantă, nefiind aplicată semnătura și ștampila celei pârâte (f.d.37, vol.VI).

În acest sens, instanța de apel a respins argumentele apelantului SRL „Mobiport Lux” cu referire la răspunsul SRL „Enif-Also” nr. 42 din 10 iunie 2010, or, din răspunsul dat nu este clar dacă recunoaște achitarea sumei de 638 710 lei.

Referitor la pretenția de încasare a penalității, Colegiul instanței de apel a reținut că părțile au prevăzut în contractele de antrepriză nr. 20/8, nr. 48, nr. 19/10 și nr. 10, că pentru întârzierea la plata lucrărilor, conform pct. 3.1 a prezentului contracte, beneficiarul va suporta o penalizare de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, calculate din valoarea totală a contractului.

În conformitate cu prevederile art.624 alin.(1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul

neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Astfel, reieșind din suma datorată, raportată la penalitatea stabilită și perioada pentru care a fost calculată – 1 831 439,78 lei x 0,1 % x 180 zile, penalitatea constituie suma de 329 659,16 lei. Instanța de apel a menționat că această sumă corect a fost încasată de către instanța de fond, însă nu este clară motivarea cu privire la reducerea clauzei penale, or aceasta de fapt nu a fost redusă, dar a fost încasată proporțional sumei datoriei de bază.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind legală și întemeiată și soluția instanței de fond cu privire la respingerea cerinței de încasare a sumei prejudiciu cauzat estimat în mărime de 1 106 699,42 lei. În contextul dat, a remarcat că, suma prejudiciului se pretinde cu referire la prevederile art. 14 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) și este motivată prin diferența de curs valutar. Compania reclamantă nu a specificat însă care era necesitatea procurării valutei străine, odată ce plățile care urmau a fi efectuate în baza contractelor încheiate erau stabilite în valută națională, în facturile și actele de predare primire, costurile sunt indicate la fel în lei moldovenești. Prin urmare, instanța de apel a conchis că la caz nu poate fi stabilită legătura causală între neexecutarea de către partea pârâtă a obligațiilor sale și venitul ratat indicat de către partea reclamantă. Neexecutarea la timp a obligațiilor de către partea pârâtă este sancționată prin încasarea penalității și, respectiv, prin încasarea dobânzii de întârziere.

Referitor la pretenția SRL „Mobiport Lux” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, Colegiul instanței de apel a reținut că la caz sunt aplicabile prevederile Codului civil în vigoare până la republicarea acestuia din 01 martie 2019, având în vedere perioada în care au fost încheiate și realizate contractele de antrepriză.

Art. 942 alin. (4) din Codul civil în vigoare din 01 martie 2019 reglementează că, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere.

Posibilitatea de alegere stipulată de art. 942 alin. (4) Cod civil în vigoare din 01 martie 2019 se aplică numai situațiilor juridice începând cu momentul intrării în vigoare, 01 martie 2019. Prin urmare, efectele care s-au produs sub imperiul prevederilor legii vechi, încetează de la data intrării în vigoare a normei noi.

Conform art. 38 din Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15 noiembrie 2018 dispozițiile art.623²⁰ – 623²³ din Codul civil, introduse prin Legea nr.133/2018, se aplică, începând cu 1 martie 2019, și obligațiilor izvorâte din contracte încheiate înainte de 1 martie 2019 sau din alte temeuri survenite înainte de 1 martie 2019. Reieșind din prevederile normei menționate, dispozițiile art. 942 din Codul civil, nu se aplică și în cazul în care penalitatea sau dobânda de întârziere au fost calculate până la data 01 martie 2019.

Astfel instanța de apel a conchis că, instanța de fond eronat a considerat aplicabile speței dispozițiile art. 942 alin.(4) din Codul civil în vigoare de la 01 martie 2019, având în vedere faptul că, raportul juridic a luat naștere înainte de apariția normei respective, iar principiul neretroactivității legii civile noi reprezintă o regulă juridică în conformitate cu care legea civilă se aplică numai raporturilor

juridice ce au luat naștere după intrarea ei în vigoare. La caz, pentru perioada calculării dobânzii de întârziere, prevederile art. 942, Cod civil nu erau în vigoare și respectiv, nu pot fi aplicate.

Colegiul a menționat că reieșind din contractele de antrepriză acestea au fost încheiate/semnate în anul 2009, lucrările fiind executate pe parcursul anilor 2009 – 2010, pârâta a fost pusă în întârziere de plată începând cu data de 12 iunie 2010, iar acțiunea civilă a fost depusă în instanța de judecată în luna iulie 2010. Mai mult, dobânda de întârziere se solicită a fi încasată pentru perioada 12 iunie 2010 – 01 decembrie 2018.

În conformitate cu prevederile art. 585 din Codul civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

În conformitate cu art. 619 alin.(1)-(2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5 % peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9 % peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Din sensul art. 619 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) rezultă că dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contractul scris între părți.

Pentru curgerea de drept a dobânzilor de întârziere se cer a fi îndeplinite următoarele condiții: obligația debitorului să constea în plata unei sume de bani, obligația să fie lichidă și exigibilă. Dobânda de întârziere urmează a fi încasată de la data punerii debitorului în întârziere. Punerea debitorului în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care el pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare ce mai este posibilă. Procedura punerii în întârziere nu este reglementată în mod special, de aceea poate rezulta din orice act, notificare, telegramă. Aceasta urmează a fi confirmată prin avizul de recepție din partea debitorului.

În acțiunea sa, SRL „Mobiport Lux” a solicitat prin prisma art. 619 alin. (2) din Codul civil (în redacția legii până la modificările din 01 martie 2019), încasarea din contul SRL „Enif Also” a sumei de 3 566 899,43 lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 12 iunie 2010 – 01 decembrie 2018, fiind prezentat calculul acesteia reieșind din rata de bază a BNM pentru perioada solicitată + 9%, reieșind din suma datoriei solicitate – 2 470 149 lei.

Colegiul instanței de apel a calculat dobânda de întârziere după aceeași formulă, doar că reieșind din suma datoriei încasate de 1 831 439,78 lei și, astfel aceasta constituie 2 639 531,22 de lei.

În concluzie, instanța de apel a conchis că, consideră întemeiate solicitările apelantei/reclamante cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, iar soluția instanței de fond cu privire la respingerea cerinței de încasare a dobânzii de întârziere ca fiind neîntemeiată.

Judecând cauza în ordine de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția adoptată de către instanța de apel este justă și întemeiată, având la bază un cumul de dovezi administrate cărora le-a fost data o apreciere juridică cuvenită.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să își dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat or pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Potrivit art. 130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Instanța de recurs menționează că la cazul din speță sunt aplicabile prevederile Codul civil în redacția legii în vigoare până la modificările din 01 martie 2019, în contextul în care acțiunea, ulterior concretizată, a fost înaintată la 15 iulie 2010, iar pretențiile acesteia decurg din contractele de antrepriză încheiate între părți la 20 august 2009, 22 septembrie 2009, 25 septembrie 2009 și 19 octombrie 2009.

Or, prevederile art. 7 alin. (1) și (2) din Codul civil după republicare, stipulează că, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 946 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Conform art. 572 alin. (1-2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Potrivit art. 624 alin. (1) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

În conformitate cu art. 619 alin. (1-2) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este

admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Conform art. 585 din Codul civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

În această ordine de idei, având în susținere dispozițiile legale menționate mai sus, analizând ansamblul probelor administrate la dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția instanței de apel este justă.

În schimb, criticile invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

În esență, acestea vizează critici referitoare la omisiunea instanței de apel de a lua în considerare constatările și concluziile Curții Supreme de Justiție din decizia emisă la 22 septembrie 2022, de a da apreciere Raportului tehnico-științific din 07 februarie 2011 și de a se expune cu referire la necesitatea intervenirii în proces a SRL „AKdemir”, în calitate de intervenient accesoriu.

Vis-a-vis de criticile invocate în recurs, Completul de judecată accentuează că recurentul nu a invocat careva argumente referitoare la fondul cauzei.

Referitor la necesitatea atragerii în proces în calitate de intervenient accesoriu a SRL „AKdemir”, instanța de apel a menționat că toate cererile depuse în acest sens au fost înaintate la etape necorespunzătoare, or potrivit prevederilor legii procesuale, acestea pot fi depuse doar în prima instanță și doar până la închiderea dezbaterilor judiciare. La fel, în nici una din cereri nu a fost demonstrat interesul intervenției. Or, chiar dacă și a efectuat pretinsele lucrări de reparație a obiectivului beneficiarului situat în mun. Chișinău, str. Poștei, 53/1, aceasta nicidecum nu poate justifica un interes al SRL „AKdemir”, deoarece nu au fost prezentate careva probe din care să reiasă că eventuala obligație a Societății cu Răspundere Limitată „Enif-Also” de achitare cu SRL „AKdemir” pentru pretinsele lucrări ar depinde de deciziile în prezentul proces.

Completul de judecată conchide că argumentele recursului declarat de avocatul Nicolae Leșan sunt declarative și lipsite de suport legal și probatoriu.

Referitor la criticile recursului ce vizează ilegalitatea încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată menționează că instanța de apel a argumentat în mod convingător că această expertiză nu ar putea fi efectuată, având în vedere finalizarea deja a lucrărilor de reparație/restaurare pentru remedierea deficiențelor și abaterilor la obiect.

În plus, instanța a luat în considerare faptul că compania în cauză a acceptat inițial lucrările așa cum au fost efectuate, fără a ridica vreo obiecție privind neconformitatea acestora în momentul respectiv.

Din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a aplicat legea materială, adoptând o decizie legală și întemeiată, iar motivele recursului invocate în esență sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat

deja în modul corespunzător, Completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also” și de a menține decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele Societății cu Răspundere Limitată „Enif Also”.

Se mențin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emise în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mobiport Lux” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc